

Vannområdet Haldenvassdraget

Vår ref.: FG 07/2235-55 20732/11

Dato.: 09.01.2011

Referat møte 6. januar 2011

Møte ang. uro i Haldenvassdraget – landbrukstiltakene Sted: Akershus Fylkeskommune

Tilstede		
1.	Jan A Mærli	Ordfører Aurskog-Høland, Leder vannområdeutvalget
2.	Stein Erik Lauvås	Ordfører Marker
3.	Tore Johansen	Ordfører Aremark
4.	Trond Løfsgaard	Landbruksavd fylkesmannen i Oslo og Akershus
5.	Kari Engmark	Landbruksavd Fylkesmannen i Oslo og Akershus
6.	Simon Haraldsen	Miljøvernadv, Fylkesmannen i Oslo og Akershus
7.	Are Heden	Miljøvernadv, Fylkesmannen i Oslo og Akershus
8.	Thor Bjønnes	Landbruksavd. Fylkesmannen i Østfold
9.	Ragnhild Lien	Plan og økonomi, Aurskog-Høland kommune
10.	Ingrid Hedum	Plan og økonomi, Aurskog-Høland kommune
11.	Torhild Kongsness	Østfold Fylkeskommune
12.	Stig Hvoslef	Akershus Fylkeskommune
13.	Einar Korvald	Akershus Bondelag
14.	Ingrid Strømstad	Bondelagene i Akershus og Østfold
15.	Stig Vormeland	Bondelagene i Aurskog-Høland
16.	Mia Wallerud	Bondelagene i Aurskog-Høland
17.	Torunn Skottevik	Akershus fylkeskommune
18.	Tor Simon Pedersen	Miljøverndep.
19.	Line Meinert Rød	Landbruks- og matdep
20.	Johan Kollerud	Statens landbruksforvaltning
21.	Ida Gjersem	Klima og forurensningsdir.
22.	Asbjørn Veidahl	Norsk inst. for landbruksøkonomisk forskning
23.	Finn Grimsrud	Vannområde Haldenvassdraget
Forfall		
	Helge Kolstad	Østfold Fylkeskommune
	Tyra Risnes	Fylkesmannen i Østfold

- Velkommen og orientering om bakgrunn for møtet** ved Jan A. Mærli – ordfører og leder av Vannområdeutvalget for Haldenvassdraget
- Orientering / status for Haldenvassdraget** v/ prosjektleder Finn Grimsrud
 - Tiltaksanalysen som hele arbeidet bygger på
 - Utviklingen av stubbarealene i Aurskog-Høland
 - Andre fosforreduserende tiltak
 - Utviklingen på vannkvaliteten i Rødenessjøen
 - RMP-tilskuddene til Aurskog-HølandPresentasjonen ligger som vedlegg til ref.
- Kostnadseffektivitet for tiltak mot fosfortap fra jordbruksarealer i Østfold og Akershus** v/ forsker Asbjørn Veidahl, Norsk Inst. for landbruksøkonomisk forskning (NILF)
Viser til rapport 2010 -2

4. **Marker kommunes syn** v/ ordfører i Marker Stein Erik Lauvås
- Den faglige dokumentasjonen og konklusjonene har vært på plass helt siden 1980 tallet. Jordarbeidingen i Aurskog-Høland om høsten må stoppes dersom vannkvaliteten i Rødenessjøen skal bedres. Godtar ikke lenger algeoppblomstringer og annet som skaper problemer for Marker som har Rødenessjøen som vannkilde til Marker kommune og viktig i forhold til turisme og andre næringer og ikke minst rekreasjon for kommunens innbyggere.
 - Kommunene har gjort jobben sin: spredt avløp og kommunale ledninger og sender regningen til innbyggerne
 - Helhetlige forvaltningsplaner fungerer ikke når ikke alle tar ansvar
 - Felles samlet løft må til dersom dette skal skape troverdighet
 - Fylkesmenn og andre myndigheter trå til
 - Spørsmål – hvorfor har ikke Fylkesmennene tatt grep i denne saken?
 - Godtar ikke unnskyldningen om mangel på penger – det handler om vilje
 - Marker kommune har fremmet forslag om forbud mot jordarbeiding om høsten flere ganger siden 2005
- Konklusjon:
- Kommunene har forstått oppaven sin – det har ikke myndighetene som har ansvaret for landbrukstiltakene
 - Dersom det ikke skjer noe mer enn det som er foreslått i handlingsplanen for 2011
TREKKER MARKER KOMMUNE SEG FRA HELE SAMARBEIDET I HALDENVASSDRAGET OG STOPPER ALL VIDERE JOBBING MED TILTAK OM BEDRING AV VANNKVALITETEN. KOMMUNEN VIL IKKE TA REGNINGEN FOR DETTE ALENE.
5. **Fylkesmannen i Oslo og Akershus sitt arbeid for bedring av vannkvaliteten i Haldenvassdraget** v/underdir. Trond Løfsgaard landbruksavd.
- RMP: Rammer, føringer, avtaler med næringsorg.
 - Fylkesmannens ulike føringer på målsettinger innen landbruket
 - De forslåtte tiltakene med hovedvekt på miljøkontrakter
Presentasjonen ligger som vedlegg til ref.
6. **Diskusjon**
- Det må jobbes langsiktig med landbrukstiltakene, miljøplaner vil virke stimulerende, våre tålmodig. Redusert jordarbeiding om høsten gir sopp-problemer i kornet og ikke egnet til mat (Korvall)
 - Det trengs mer penger inn i systemet som kompensasjon (RMP) som det er bedt om i mange år, men ikke resultater foreløpig. Miljøkontrakter koster også penger (Bjønnes)
 - Understreker alvoret i situasjonen også for Aremark kommune. Bøndene i Aremark har vært dyktige til å omstille seg og kommunen har brukt landbruket som spydspiss i motivasjonene for påleggene om opprensning av kloakk fra spredt bebyggelse. Ikke aktuelt å innføre forbud mot jordarbeiding om høsten i Aremark. Burde se tildelingen av midler til Haldenvassdraget under ett og fordele det dit hvor det trengs mest.(Johansen)
 - Forvaltningsplanen ligger i bunn for all jobbingen med tidsfrister. Alle tiltak skal vær på plass i 2012. Vannregionmyndigheten må på banen (Haraldsen)
 - Det handler om å nå mål innen 2015 – hva vil MD og LMD gjøre? Her gjelder det å tenke kreativt og handle raskt. Skrive brev til Brekk og Solheim og be om møte.
 - Bøndene skal ha skryt for jobben som gjøres, men har fått mindre penger. Viktig også å se på flomproblematikken. (Wallerud)

- Mer penger er bra. Miljøplaner bør virke positivt. Ta gjerne oppfølgingsmøte og tar med saken inn i LMD. Fra Bioforsk: Vet ikke nok om avrenningen fra erosjonsklasse 2. (Rød)
- Har liten tro på at det er mulig å få til noen fellespott for Haldenvassdraget, RMP er avtalemidler. Stor tro på miljørådgivning. Det burde ligge an til å få tildelt skjønnsmidler for å få gjennomført miljørådgivning. (Bjønnes)
- Ta midler fra noen og fordele til andre vil nok være vanskelig, her trengs friske midler. Utviklingen går i retning av større entreprenører som driver jorda, krever større maskiner og vanskelig å lykkes når alt arealet skal ligge i stubb. Ønsker å produsere kvalitetsmat. Roser yrkeskollegaene som stiller opp tross nedgang i tilskudd. Alt for lite penger i SMIL-potten (Vormeland)
- Det kommer ingen penger fra MD. Vannforskriften er et sektoransvar. (Heden)
- Skjønner ikke rettferdigheten mellom avløpstiltak og landbrukstiltak. 30-40% av arealet i erosjonsklasse 1 og 2 som jordarbeides. Tror ikke på frivillighet og kan ikke strekke frivilligheten ut i tid (Haraldsen)
- Fylkesmannen i Oslo og Akershus har søkt om midler til prosjekt om betydningen av god miljørådgivning. Viktig at kommunene følger opp og kontrollerer. Synes det er behov for en konsekvensanalyse fordi de ulike målene som Fylkesmannen skal jobbe etter ikke drar i samme retning (Engmark)
- Viktig med engasjement og felles løft. Først nå at vi har fått en forvaltningsplan på bordet. Vurdere virkemidlene og bruke enda litt tid. Påvirke alle som er i forhandlingene. Større fokus på forskning – spesielt i erosjonsklasse 2
- Bekymret for Haldenvassdraget. Vannregionmyndigheten har påpekt manglene oppfølging/virkemidler i august 2010. Saken blir fulgt opp av Fylkeskommunen. Politisk styringsgruppe som skal fronte dette arbeidet. Fylkeskommunen har hatt møte og diskutert
 - Hvor står vannforskriften?
 - Er jordbruksforhandlingene egnet som fordeling av midler
 - Kan det gjøres grep i forbindelse med RMP-rulleringen
 - Et problem at landbruket ikke bidrar med overvåkningsmidler og skyver denne regningen over på andre sektorer
(Kongsness)
- Fylkeskommunen har en ny rolle – aktuell innstans i forhold til landbrukspolitikken. Utfordre Fylkeskommunen i denne saken. (Løfsgaard)
- Summen for kompensasjon er ikke avgjørende. Her sitter man og skyver ansvaret for dette fram og tilbake uten å lande.
 - Hvem er forurenseren? Den enkelte eller storsamfunnet?
 - Vi må stille spørsmålene til de rette personene
 - Tull at vi ikke har nok erfaringsgrunnlag for å vite hvordan vi skal gripe an dette – nok utredninger
 - Hvem tar nå initiativ til videre møter – Fylkesmannen – Fylkeskommunen?
(Lauvås)

Oppsummering:

- Spørsmål om behov for en konsekvensutredning. Korvall meldte at det burde priorites. Ingen myndigheter tok tak i dette spørsmålet.
- Vannområdeutvalget for Haldenvassdraget vil invitere Fylkesordføreren i Østfold, som også er leder av Vannregionutvalget for Glommaregionen, til sitt møte 16. februar.
- Uroen i Haldenvassdraget blir fulgt opp av Østfold fylkeskommune